

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

Валентина ЯКУБІВ

«18» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування з
Агрономії
для зарахування на перший рік навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього рівня бакалавра (спеціаліста/магістра) у 2026 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 4 від 18 травня 2026 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “Агрономії” є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю Н1 Агрономія при прийомі на навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра /ступеня спеціаліста/магістра до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2026 році.

Програма містить основні питання з агрономії та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЗЕМЛЕРОБСТВО»

1. Землеробство як наука та її завдання.
2. Фактори життя рослин і їх регулювання.
3. Родючість ґрунту: види та показники.
4. Водний, повітряний, тепловий режими ґрунту.
5. Сівозміна: поняття, значення, класифікація.
6. Попередники сільськогосподарських культур.
7. Чистий і зайнятий пар.
8. Основи ґрунтозахисного землеробства.
9. Ерозія ґрунтів і заходи боротьби з нею.
10. Обробіток ґрунту: види та системи.
11. Полицевий і безполицевий обробіток.
12. Передпосівний обробіток ґрунту.
13. Регулювання водного режиму.
14. Регулювання поживного режиму.
15. Бур'яни та заходи боротьби з ними.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Примак І., Панченко О., Лозинська Т., Караульна В., Федорук Ю., Єзорковська Л., Покотило І., Хахула В. Землеробство. Вінниця: «Твори», 2020. 578 с.
2. Примак І., Танчик С., Литвинов Д., Центило Л. Землеробство. Київ: ЦП Компринт, 2019. 365 с.
3. Актуальні сівозміни: новий погляд на класику 6 монографія / Я.М. Гадзало, А.С. Заришняк, А.В. Черенков, М.С. Шевченко. Дніпро : «Роял Принт», 2017. 92 с
4. Застосування основних елементів екологічно збалансованих систем землеробства в аграрних господарствах Степу з різними формами власності (науково-практичні рекомендації) / А.С. Заришняк, Л.А. Пилипенко, В.Ф. Камінський, В.О. Удовицький, А. В Черенков, М.С. Шевченко, Є.М. Лебідь, О.І. Циліорик, Л.М. Десятник, Ф. А. Льоринець. Дніпропетровськ: друкарський цех ДУ ІСГСЗ, 2015. 30 с.
5. Системи землеробства і технології вирощування сільськогосподарських культур (основні завдання, методи, параметри функціонування агросистем) / А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель, Є. М. Лебідь, В. С. Циков, Б. В. Дзюбецький та ін. Дніпропетровськ: Друкарський цех ДУ ІСГСЗ, 2016. 28 с.
6. Концепція модернізації системи використання сучасної сільськогосподарської техніки в наукових дослідженнях / Я. М. Гадзало, А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель, Є. М. Лебідь, В. С. Циков та ін. Дніпропетровськ : Вид-во Роял-Принт, 2016. 12 с.
7. Концепція нормативно-правової та технологічної підтримки землеробства і екологічної безпеки використання ріллі / Я. М. Гадзало, М. І. Бащенко, А. С. Заришняк, О. О. Іващенко, Л. А. Пилипенко, А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель та ін. Дніпропетровськ : Друкарський цех ДУ ІСГСЗ, 2016. 30 с.

8. Рекомендації з оцінки економічної, екологічної та біоенергетичної ефективності систем землеробства / Я. М. Гадзало, А. В. Черенков, М. С. Шевченко, В. Ю. Черчель, Є. М. Лебідь, В.С. Циков та ін. Дніпропетровськ : Вид-во Роял-Принт, 2016. 36 с.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»

1. Ґрунт як природне тіло та засіб виробництва.
2. Фактори ґрунтоутворення.
3. Морфологічні ознаки ґрунту.
4. Гранулометричний склад ґрунту.
5. Структура ґрунту та її значення.
6. Фізичні властивості ґрунту.
7. Водні властивості ґрунту.
8. Повітряні властивості ґрунту.
9. Теплові властивості ґрунту.
10. Пористість ґрунту.
11. Родючість ґрунту та її види.
12. Гумус і його роль.
13. Кислотність ґрунту (рН).
14. Водно-повітряний режим ґрунту.
15. Деградація ґрунтів та її причини.
16. Що таке ендегенні геологічні процеси?
17. Що таке екзогенні геологічні процеси?
18. Дайте визначення вивітрюванню.
19. Які є види вивітрювання?
20. Які процеси відносять до ендегенних?
21. Що таке магматизм?

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аверчев О. В., Сидякіна О. В. Ґрунтознавство: практикум. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 136 с.
2. Іванік О. М., Мєнасова А. Ш., Крочак М. Д. Загальна геологія. Навчальний посібник. Київ, 2020. 205 с.
3. Примак І. Д., Купчик В. І., Лозінський М. В., Войтовик М. В., Панченко О. Б., Косолап М. П., Коваленко В. П., Федорук Ю. В., Левандовська С. М., Панченко І. А. За ред. І. Д. Примака. Агрономічне ґрунтознавство. Нілан, 2017. 580 с.
4. Веремеєнко С.І., Шевчук М.Й. Лісове ґрунтознавство. Підручник./ за ред.. С.І. Веремеєнка. - Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2016, 335с.
5. Вітвіцький С.В., Богданович Р.П., Капштик М.В. Ґрунтознавство з основами геології. Навчальний посібник . К.: Видавництво, 2017. 287с.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «РОСЛИННИЦТВО»

1. Рослинництво як галузь і наука.
2. Біологічні особливості польових культур.

3. Класифікація сільськогосподарських культур.
4. Вимоги культур до умов вирощування.
5. Фази росту і розвитку рослин.
6. Формування врожаю.
7. Технологія вирощування зернових культур.
8. Технологія вирощування технічних культур.
9. Технологія вирощування кормових культур.
10. Сівба та норми висіву.
11. Догляд за посівами.
12. Збирання врожаю.
13. Якість продукції рослинництва.
14. Продуктивність культур.
15. Інтенсивні технології вирощування.
16. Біологічна і агротехнічна суть технологій.
17. Біологічні особливості і вимоги культур до факторів урожайності як основа розробки високоефективних технологій.
18. Наукові основи сортової технології.
19. Агрокліматичне районування сільськогосподарських культур.
20. Біологічні особливості окремих культур: вегетаційний період, особливості росту і розвитку, етапи органогенезу; відношення до тепла, вологи, світла, ґрунтів, елементів живлення, агрофізичних показників ґрунту.
21. Адаптація рослин до умов вирощування.
22. Стресостійкість культур до несприятливих чинників довкілля (морозо-, холодо-, зимостійкість, солевитривалість тощо.).
23. Вплив добрив на величину та якість урожаю.
24. Роль сорту і гібриду в виробництві культур, їх господарська характеристика.
25. Сучасні технології вирощування озимих і ярих зернових, зернобобових культур (пшениця, жито, тритикале, ячмінь, овес, просо, кукурудза, сорго, рис, гречка, горох, люпин, соя, кормові боби), цукрових буряків, соняшнику, ріпаку, льону-довгунця, картоплі, хмелю, тютюну (місце в сівозмінах, попередники, системи удобрення, системи обробітку ґрунту, підготовки насіння до сівби, строки, способи сівби, норми висіву насіння, глибина заробки насіння, формування густоти рослин, догляд за посівами, строки і способи збирання врожаю).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Каленська С. М., Єрмакова Л. М., Паламарчук В. Д., Поліщук І. С. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин. Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2013. 712 с.
2. Рожков А. О., Каленська С. М., Пузік Л. М., Музафаров Н. М. Дослідна справа в агрономії. Книга друга: Статистична обробка результатів агрономічних досліджень. Харків, 2016. 298 с.
3. Дослідна справа в агрономії. Книга перша: Теоретичні аспекти дослідної справи. Рожков А.О., Пузік В. К., Каленська С. М., Пузік Л. М. та ін. Харків: Майдан, 2016. 300 с.

4. Каленська С. М., Дмитришак М. Я., Мокрієнко В. А. Зернові та зернобобові культури : навч. посіб. Вінниця : ТОВ Твори, 2019. 356 с.
5. Методика селекційного експерименту у рослинництві. [Ермантраут Е. Р., Гопцій Т. І., Каленська С. М. та ін.]. Харків: Видавництво Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. 2014, 229 с.
6. Міжнародні правила аналізу насіння / Волкодав В.В., Каленська С.М., Новицька Н.В., Бельдій Н.М. / Гриф МОН України. К., 2011. 390 с.
7. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння с.-г. культур / під заг. ред. Каленської С.М. Каленська С.М. Новицька Н.В., Жемойда В.Л. та ін./ гриф МОН/ Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
8. Рослинництво // Шевчук О.Я., Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Козяр О.М., Демидась Г.І./ К.: НАУ, 2005. 512 с.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АГРОХІМІЯ»

1. Агрохімія як наука та її завдання.
2. Хімічний склад рослин.
3. Макро- і мікроелементи живлення.
4. Азот, фосфор, калій та їх роль.
5. Форми елементів живлення у ґрунті.
6. Добрива: класифікація.
7. Мінеральні добрива.
8. Органічні добрива.
9. Система удобрення культур.
10. Баланс поживних речовин.
11. Кислотність ґрунту та вапнування.
12. Взаємодія добрив і ґрунту.
13. Винос елементів живлення врожаєм.
14. Ефективність добрив.
15. Охорона довкілля при застосуванні добрив
16. Хімічна діагностика живлення рослин.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агрохімія / За ред. М. М. Городнього. – 2-ге вид Київ:ТОВ «Алефа», 2013. 778 с.
2. Городній М. М. Агрохімія: Підручник. Київ. Арістей, 2018. 933 с.
3. Городній М. М., Бикін А. В. та ін. Агрохімічний аналіз: Підручник / За ред. М.М. Городнього. Київ: Арістей, 2017. 624 с.
4. Лісовал А. П., Макаренко В. М., Кравченко С. М. Система застосування добрив. Київ: Вища шк., 2012. 318 с.
5. Городній М. М., Бикін А. В., Нагаєвська Л. М. Агрохімія: Підручник. Київ: Алефа, 2003. 786 с.
6. М.М. Городній, В.А. Тобілевич, А.Г. Сердюк, В.П. Каленський. Агрохімічний аналіз. Практикум: Навчальний посібник./ За ред. М. М. Городнього Київ. Вища шк., 2015 319 с.

7. Лісовал А.П. Методи агрохімічний досліджень. Київ: Видавничий центр НАУ, 2001. 247 с.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОВОЧІВНИЦТВО»

1. Класифікація овочевих культур за ботанічними, господарськими та біологічними ознаками.
2. Поділ овочевих культур за тривалістю життя (однорічні, дворічні, багаторічні).
3. Біологічні особливості росту і розвитку овочевих рослин.
4. Морфологічна будова овочевих культур.
5. Вимоги овочевих культур до факторів середовища (світло, тепло, вода, повітря, поживні речовини).
6. Класифікація овочевих культур за використанням продуктивних органів.
7. Основні ботанічні родини овочевих культур та їх характеристика.
8. Центри походження овочевих культур.
9. Особливості розмноження овочевих культур.
10. Насіння овочевих культур: будова, властивості, енергія проростання, схожість.
11. Класифікація насіння за розмірами.
12. Способи сівби овочевих культур та їх характеристика.
13. Розсадний і безрозсадний способи вирощування овочів.
14. Закритий ґрунт: поняття, значення та види споруд.
15. Культивуаційні споруди та їх класифікація.
16. Способи обігріву споруд закритого ґрунту.
17. Сівозміна та культурозміна в овочівництві.
18. Значення сівозміни у підвищенні врожайності та фітосанітарному стані.
19. Строки повернення овочевих культур у сівозміні.
20. Агротехніка вирощування основних овочевих культур (томат, огірок, перець, капуста, морква, цибуля).
21. Температурні вимоги овочевих культур.
22. Партенокарпія та її значення.
23. Типи запилення овочевих культур.
24. Біологічні особливості формування врожаю.
25. Технічна і біологічна стиглість овочевих культур.
26. Способи збирання врожаю овочів.
27. Продуктивні органи овочевих культур.
28. Якість овочевої продукції та її показники.
29. Роль елементів живлення (азот, фосфор, калій) у рості рослин.
30. Значення вітамінів у харчовій цінності овочів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Овочівництво : підручник / за ред. В. П. Барабаша. Київ : Урожай, 2019. 520 с.
2. Болотських О. С. Овочівництво : навчальний посібник. Харків : Основа, 2018. 400 с.
3. Довгаль С. І. Технологія вирощування овочевих культур. Київ : Аграрна освіта, 2020. 350 с.

4. Лихацький В. І. Овочівництво відкритого і закритого ґрунту. Київ : Вища школа, 2017. 480 с.
5. Барабаш В. П. Сучасні технології вирощування овочевих культур. *Вісник аграрної науки*. 2021. № 5. С. 45–52.
6. Іванюк М. І. Біологічні особливості овочевих культур. *Овочівництво і багданництво*. 2020. № 68. С. 12–18.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника у 2026 році.